Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Commentarius in VIII libr. philosophicorum Arist. exceptus a Michael Schweizer, mon. Salemitani professo - Cod. Ettenheim-Münster 359

Specius, Johannes

[S.l.], 1596

[Proemium]

urn:nbn:de:bsz:31-132384

Visual Library

ad alia & n̄ sedm se sp̄ea q̄ cōparant sedm propor
tiōez sū comparabilia sp̄ie q̄ nō sedm pportionabi
litatez cōparant comparabilia sūt imp̄prie. ut saltez
minq sp̄ie & abusiue. quānib aut hæc ita
sese habeant nihilominq duo hæc unitatib & pro
portionib grā a philis sæpe confundunt nuncqz
pro alio n̄ infrequent usurpatur. Hac g° it com
paraōē sic explicata ad institutū eo nō accomodat
Arist ut uelit motq eiusdez spei eodez tpe spatiū æqua
le pficientes inter se q° ad celeritatez & tarditatem
pferri pōe cæteros nō sīc differētes n̄ itez; quocirca
ca si linea motu alteraōis moueret eodez tpe
mobile pfin illa motu locali pcurreret n̄ diceret
hi motq celeritate æquales quātumuis eodez tpe
finirent. Hoc solū aut intēgt Arist alteraōē in
latiōne n̄ recte comparari sed nō circularib cum
motq in recto unq nō ex dictis ē manifesta.

In 8uum Librum Physicorum.

Prudentior mortalibq ēē solet posterior cogitaō ut sa
piens in hippolito suo scripsit Euripides. De motu
aliisqz rebq ad naturæ inuestigaōem facientibq
multa & subtilia postquā ē Arist in pcedentibq

7 phys: libris, hic u° quē iā aggredimur 8 ugsint
omniū physicæ auscultaōis ē postremg ita decli
nā ḡtinet admodū accuratā ~~~ dignissimā
dispositū autē illi ē in hoc lib. monstrare, p
motū naalē ætnū eē unig argūto effamet uni
uersi totig ætnitatē palā an oculos ponere
ac deponere mtiā: Maxime u° attingit naatis
contemplaōis ftem cuigdam eū sa pstia mam
lū intredit ac omne naā nim ep eo mpe dela
rat g ab ipsa suprema cāa ffinscah: Atque ita
phyg à rerū naalis & caducarū varietale,
ngstarsia ad Dei ipsig ḡtemplaōē quedam m
ascendit. Scitu u° dignissimū illud est g ex
D. Dyonisio in suo proœmio Conimbr: anotarunt.
3 Illustri nrm uia ꝫplici à rebg creatis ad dei
cognicoē proueki nempe uia eminentiæ, nega
tionib, & caūsalitatis, qua ꝫplicē uiā tria q̄n
qualibet creatura ꝯspiciunt nobr aperiunt: Ecce
tria n. ē ens; ex nihilo; ab alio. Ens dsignat
pfectionē et quātū ad dei cognoscing dei
uia eminentiæ du ei qcqd in rebg eminet
excellit dempta oīs imperfectionē nota a ttrib
ing ut uitā, sapiā, bonitatē. Ex nihilo insinuat
~~defecto~~ defectū quē dū à naā diuina semōg

remouensq ad ~~cognitionem~~ notitiam Dei ascendere dici
mur via negationis. Ab alio constat causalitatis
scdm quam ex efficientia aliisq modis causandi Deum
cognoscimus. Hac aut 3tia via progreditur in hoc
lib. Arist. siquidem ex motu et ordinatione causarum
subordinate mouentium ondit deueniendum esse
ad unam primam causam primumq motorem Deum quod ius in
tacite consequentq modis expressit: Conatusq ondere
efficii ab illo cœli gyrationem quæ principio careat
nec finem ullis sæculorum ætatibus sit habitura.
Quatuor aut potissimum ptibus hic liber continet in quarum 1a
agit de Motus ppetuitate in 2da de eo quo ppetuatur. In
primi motoris immobilitate. In 3tia de motuum ordine generatim
vtq inter illos sit primus et qualis sit. In 4ta denique de qdi
tionibus primi motoris pstibus agit. Prius vo quam de motus ac
mundi æternitate disputationem ingrediamur explicatiuus
pronunciatum illud: oe q mouet ab alio mouetur, de alia
quæstione illud occurrere potest.

Vtrum omne q mouet ab
alio Moueat

Quæstio 1a

Pro pte negante n. sunt pauca argta 1o Lapis et sim. frigo 1m Negatiua sentia
dend et ignis ascendens mouent et n. ab alio. Ergo n.
oe q mouet ab alio mouet. Potr. sunt quia in nulla
extrinseca cause ut impellente grauis non a sentit